

алгоритмами та соціальними платформами, потребують ефективного нормативного регулювання й всебічного етичного нагляду. Подальші дослідження повинні зосереджуватися на розробці інноваційних методів захисту прав людини в умовах цифрової трансформації, підтриманні особистої автономії та інтеграції етичних норм у технологічні рішення.

Список використаних джерел

1. Капітонова Н. І. Етика та цифрові технології: соціально-філософський аналіз. Київ: Наукова думка, 2019. 278 с.
2. Григоренко А. В. Моральні виклики цифрової ери: етика III. *Гуманітарний часопис*. 2020. № 4. С. 12–18.
3. Петренко І. В. Трансформація етичних норм у цифрову епоху. Харків: Фоліо, 2021. 317 с.
4. Сидоренко О. С. Цифрові права людини: виклики і можливості. *Етика і право*. 2019. № 1. С. 45–52.

Гришко О. М.,

к.ю.н., доцент,
професор кафедри теоретичної юриспруденції,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ЗАСАДИ GERONTOLOGIЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

В Україні, як у більшості інших державах світу, права людини та їхні гарантії визначають не лише зміст, але й спрямованість діяльності держави, яка задекларувала утвердження й забезпечення прав і свобод людини її головним обов'язком. Юридична визначеність людини найвищою соціальною цінністю в Україні покладає обов'язок на державу забезпечувати належні умови

життєдіяльності кожному, хто перебуває під її юрисдикцією, у тому числі й особам похилого віку.

В Україні станом на січень 2024 р. загальна чисельність населення становила 37,42 млн осіб. У віковому співвідношенні: у віці від 0 до 4 р. – 3,5 %, від 5 р. до 12 р. – 9 %, від 13 р. до 17 р. – 5,9 %, від 18 р. до 24 р. – 4,4 %, від 25 р. до 34 р. – 9,7 %, від 35 р. до 44 р. – 17 %, від 45 р. до 54 р. – 15,4 %, від 55 р. до 64 р. – 15 %, у віці 65 р. і старше – 20,1 %. [3]. Водночас за даними Організації Об'єднаних Націй, в 1950 р. у світі проживало приблизно 200 млн. осіб у віці 60 років і старше. До 1975 р. це число зросло до 350 млн. осіб. За прогнозами Організації Об'єднаних Націй, до 2025 р. їх число зросте у порівнянні з 1975 р. на 72 % [1], що зумовлює необхідність реалізації державної політики щодо забезпечення прав зазначеної категорії осіб.

У наукових дослідженнях визначається, що особи похилого віку в більшості випадків залишаються поза межами суспільних процесів, які зумовлені не лише фізіологічним старінням, але й іншими факторами, наприклад:

- низька якість життя внаслідок недостатнього рівня фінансового (пенсійного) забезпечення та системи державних соціальних гарантій (особи похилого віку переважно є соціально-незахищеними та заздалегідь перебувають за межею бідності);

- відсутність державних програм соціальної підтримки, спрямованих на виявлення та вирішення проблем зазначеної категорії осіб;

- неналежна інформованість щодо можливості отримання соціальної допомоги, у тому числі реалізованих недержавними організаціями;

- незадовільний стан здоров'я;

- низький рівень соціальної активності внаслідок недостатньої освітньо-професійної мобільності тощо. Вихід на пенсію, як визначають соціологи, зумовлює у зазначеної категорії осіб втрату інтересу до суспільного життя. Адаптація до змінних умов соціуму в такому віці є складною і люди такого віку

потребують підтримки та допомоги. Незважаючи на те, що чинним законодавством України особам похилого віку гарантовано певні права, проте для таких людей це не вирішує проблеми доступу до рівних можливостей. Процес старіння, у більшості випадків, спричиняє ізоляцію від суспільства, а особливо в осіб, що проживають в сільській місцевості [2].

Зазначене свідчить, що невідворотність демографічного старіння вимагає належної реакції громадянського суспільства і держави на зміни умов життєдіяльності осіб похилого віку та надає підстави дійти висновку про необхідність реалізації релевантної геронтологічної політики в Україні.

Список використаних джерел

1. Віденський Міжнародний план дій з проблем старіння від 06 серпня 1982 р. Інформаційно-пошукова система із законодавства України „Право. Версія Проф“.
2. Гришко О.М. Забезпечення прав осіб похилого віку в умовах цифровізації. Юридична Україна. 2024. № 3. С. 8–9.
3. Digital 2024: Україна. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2024-Ukraine>

Дігтярьов М. О.,
аспірант 1-го курсу, спеціальності 081 – Право,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ЮРИДИЧНА ПРОЦЕДУРА ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ОБМЕЖЕНЬ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Застосування економічних обмежень у Європейському Союзі є ключовим інструментом реалізації Спільної зовнішньої та безпекової політики. Цей процес регулюється положеннями Договору про Європейський